

Vrijdag 19 oktober 2012

Toespraak van JOKE SCHAUVLIEGE

VLAAMS MINISTER VAN LEEFMILIEU, NATUUR EN CULTUUR

Uitreiking Prijs van Vlaamse Gemeenschap voor Cultureel Erfgoed

Dames en heren,

Ik ben erg blij om hier vandaag op het Groot Onderhoud te zijn. Deze dag mogen we gerust al een traditie noemen. Het Groot Onderhoud geeft het cultureel-erfgoedveld een forum om van gedachten te wisselen over hoe we het best het roerend en immaterieel erfgoed in Vlaanderen verzorgen. Én er een zo breed mogelijk, nationaal en internationaal, publiek mee laten kennismaken. Dat dit hier vandaag gebeurt in een vol huis, is het beste bewijs van jullie inzet en van het elan van de sector.

Ik wil u in deze belangrijke taak zoveel mogelijk stimuleren en ondersteunen. Dat doe ik door projecten te subsidiëren, kwaliteitslabels toe te kennen, collectiebeherende organisaties en expertisecentra meerjarig te subsidiëren, een residentiebeleid voor museumwerkers op te starten, het aantal beschermde topstukken te laten groeien en – last but not least – door recent nog het platform voor immaterieel erfgoed te lanceren.

Maar er liggen nog veel uitdagingen voor ons. Patrick Allegaert gaf zo-even in een tienpuntenplan een helder overzicht van knelpunten die de adviescommissie cultureel erfgoed ziet. Ik ga er graag meteen op in.

Een rode draad die ik zie, is **de vraag naar meer én intensere samenwerking**, zowel binnen het cultureel-erfgoedveld als daarbuiten. (Marc Jacobs heeft het daar deze middag ongetwijfeld over gehad.) Er liggen nog veel kansen voor synergie, met bijvoorbeeld private erfgoedbeheerders, internationale en lokale cultureel-erfgoedorganisaties, het onderwijs, kunstorganisaties,

toeristische diensten, de creatieve industrie, enzovoort. Natuurlijk moeten we daarbij de eigenheid, de intrinsieke waarde van het cultureel erfgoed respecteren. Maar ik blijf me engageren om samen met de collega's van de Vlaamse Regering beleidslijnen uit te zetten die het cultureel erfgoed van de verschillende beleidsdomeinen ten goede komt.

De conceptnota 'Groeien in cultuur', die ik samen met mijn collega van Jeugd en Onderwijs opstelde, kan als voorbeeld dienen. Ook blijft 'samenwerking', zowel nationaal als internationaal, één van de permanente doelstellingen in de beheersovereenkomsten en convenants.

Door samenwerking krijg je een schaalgrootte die het behoud en beheer van cultureel erfgoed aanzienlijk verbetert of de collectiemobiliteit verhoogt. De initiatieven van de provincies en sommige steden op het vlak van depotwerking zijn hiervan mooie voorbeelden. Ik roep iedereen op deze kansen tot samenwerking te grijpen.

Een ander belangrijke uitdaging is om **zoveel mogelijk mensen te laten genieten van cultureel erfgoed**. Erfgoedparticipatie is zeer populair, één van de populairste in de hele cultuursector. Maar laat ons niet op onze lauweren rusten. Waarom zouden we niet **nóg** beter kunnen doen? Daarom heb ik de UiTPAS op de kaart gezet, die drempels om te participeren moet wegvegen. Het proefproject loopt nu, in samenwerking met vele verenigingen. Ook de vele erfgoedverenigingen kunnen hier een sterke rol in spelen. Zij nemen mensen op sleeptouw, wekken nieuwsgierigheid en halen mensen uit hun isolement.

Maar er zijn wel **extra inspanningen nodig inzake interculturaliteit en maatschappelijke diversiteit**. Ook de adviescommissie wijst erop dat het cultureel-erfgoedveld daar nog te veel kansen laat liggen.

Dames en heren,

Ik wil vandaag ook kort zeggen dat ik de **1 euro-maatregel** ga veranderen. De evaluatie door het agentschap Kunsten en Erfgoed

geeft daar genoeg stof voor. Ik zal het rapport en mijn voorstel bespreken in het Vlaams Parlement maar wil hier al een tip van de sluier oplichten: ik wil meer de nadruk leggen op een kwalitatief doelgroepenbeleid en een gevarieerd publieksaanbod.

Het erfgoedveld bloeit en groeit, maar dat gaat ook gepaard met groeipijnen. Binnenkort ga ik in gesprek met de adviescommissie om te bekijken hoe we die groeipijnen zo goed mogelijk kunnen verhelpen. De grote dynamiek in het cultureel-erfgoedveld moeten we ook zo sterk mogelijk naar de buitenwereld vertalen. De Prijs van de Vlaamse Gemeenschap voor Cultureel Erfgoed is daar een mooi visitekaartje van.

Met de toekenning van de Prijs wil de Vlaamse Gemeenschap een initiatief of organisatie bekronen die een voorbeeldfunctie vervult voor het roerend en immaterieel erfgoed in Vlaanderen. De laureaat voor 2011-2012 bewijst hoe een langetermijnvisie en volgehouden inspanningen knappe resultaten opleveren. Jorijn Neyrinck, coördinator van tapis plein, de winnaar van vorige editie, zat deze

jury voor. De jury heeft, na overleg en discussie, na het wikken en wegen van verschillende projecten en organisaties, **unaniem** een laureaat naar voren geschoven.

Ik geef u al een kleine hint. Eind 2010 publiceerde ik mijn visienota “Een beleid voor immaterieel cultureel erfgoed in Vlaanderen”. Daarmee schetste ik een kader voor de implementatie van de UNESCO-conventie uit 2003 over het borgen van het immaterieel erfgoed. De kerndoelstelling daarin is kansen geven aan erfgoedgemeenschappen om het immaterieel erfgoed dat ze koesteren, door te geven. We zetten daar verschillende instrumenten voor in: de Inventaris Vlaanderen voor Immaterieel Cultureel Erfgoed, de voordracht van nominaties voor de lijsten van UNESCO, het ondersteunen van lokale besturen bij de ontwikkeling van een beleid voor immaterieel erfgoed, en zoals ik al zei, het gloednieuwe online platform ICE.

Het project dat vandaag de Cultuurprijs voor Cultureel Erfgoed wint, is al lang geleden opgestart. Het zet in op het borgen van immaterieel

erfgoed met een hele reeks van initiatieven, die geleidelijk aan zijn gegroeid. Professor Roland Renson startte het op en het kreeg verankering in de werking van het Sportimonium onder leiding van de heer Erik De Vroede. Het heeft een olympisch museum, een massa supporters. Het is een platform voor traditionele sporten in Vlaanderen, en moedigt mensen aan om ze actief te beoefenen. Met andere woorden: het project is een warme bevestiging van de gedachte dat erfgoed leeft.

Dames en heren,

de Prijs voor Cultureel Erfgoed gaat naar “Ludodiversiteit: borgen van traditionele sporten in Vlaanderen”.

(applaus)

Met deze prijs zetten we zowel de inspanningen van professor Roland Renson, zijn studenten en zijn medewerkers in de bloemen, als de ploeg van het Sportimonium die levenskansen blijft geven aan het programma. Mag ik vragen dat professor Renson, voorzitter van

het Sportimonium en de heer Erik De Vroede, conservator van het Sportimonium, naar voren komen.

(Overhandiging Prijs voor Cultureel Erfgoed)

Ik geef zo dadelijk graag het woord aan de voorzitter van de jury om de motivatie toe te lichten. Maar vandaag mogen we nog een extra prijs geven. In 2011 kende UNESCO aan Ludodiversiteit de status van voorbeeldpraktijk toe, dat is de eerste keer dat dit gebeurt voor een element uit België. En ook voor het eerst - maar dan op wereldvlak - gebeurde dit met felicitaties van het Intergouvernementeel Comité. Een echte cum laude. De jury prees ook daar de volgehouden inspanningen die binnen dit programma al bijna 40 jaar ondernomen werden. Van harte gefeliciteerd!

Overhandiging Certificaat Opname UNESCO Register met beste praktijkvoorbeelden

Dan geef ik nu graag het woord aan de voorzitter van de jury.

Joke Schauvliege

Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur & Cultuur